

PEVEC

GLASILO • PEVSKE • ZVEZE

Uredništvo: Florjanska ulica št. 18

Upravištvo: Miklošičeva cesta 7

Izhaja kot mesečnik v dvojniš

številkaš in velja za celo

leto z glasbeno prilogo

ured 30 Din, za Italijo

18 lir, za Avstrijo

pet šillingov,

za Ameriko

en dolar

1927

SEPTEMBER-OKTOBER

ŠTEV. 9-10 • LETO VII

„ŠAGRIN“ d. z o. z.

ZALOGA KNJIGOVESKIH, KARTONAZNIH IN TISKARSKIH
TELEFON 2595 POTREBŠČIN LJUBLJANA
TELEGRAM: LES MIKLOŠICEVA C. 6

VSEBINA.

Članki:

Vinko Vodopivec: Ivan Laharnar.
Ant. Dobronić: Riječ o obradbi i harmonizaciji pučkih melodija.

Vestnik P. Z.:

Dva pevska tečaja. — Slov. glasb. društvo „Ljubljana“. — Skupni sestanek odbora P. Z. v Celju. — Iz odborovih sej. — Iz upravištva.

Iz naših okrožij:

Koncert ljubljanskega okrožja Pevske zveze. — Pevski koncert radovljiškega okrožja. — Nastop ribniškega pevskega okrožja. — Kamniško pevske okrožje. — Samostojen pevski koncert zbora Prosv. društva v Trziču. — Nagrobni spomenik † župniku Aljažu.

Iz koncertnega življenja:

Operna sezona. — Koncert Marij Šimenca. — Koncert Jana Kubelika. — Koncert ljubljanskega stolnega zbora sv. Nikolaja v Kamniku.

Nove skladbe:

Dr. F. K movec: Srce Kraljevo. — Zorko Prelovec: Slava delu. — Emil Adamič: Oče naš. — V. Vodopivec: Kovačev študent. — Ferdo Juvanec: Budnica za moški zbor. — C. Pregelj: 30' troglasnih zborov, II. del. — Josip Pavčič: Lenka.

Iz glasbenih listov:

„Cerkveni Glasbenik“. — „Sv. Cecilija“. — „Jugoslov. Muzičar“. — „Glazbeni vjesnik“. — „Zvori“.

Razne vesti:

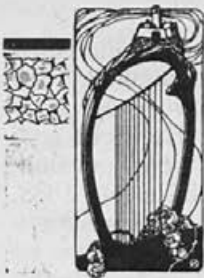
Viktor Šteska: Slovenska umelnost, I. del. — † Leopoldina Čerin. — Posredovanje.

Priloga:

Ant. Dobronić: Iz života našeg naroda. — (I. ciklus Slavonija 1927). — I. Nema dike. — II. Teško travl. — III. Gdje si sinoć bio. — Meš. zbori.

FRANC PAVLIN, LJUBLJANA

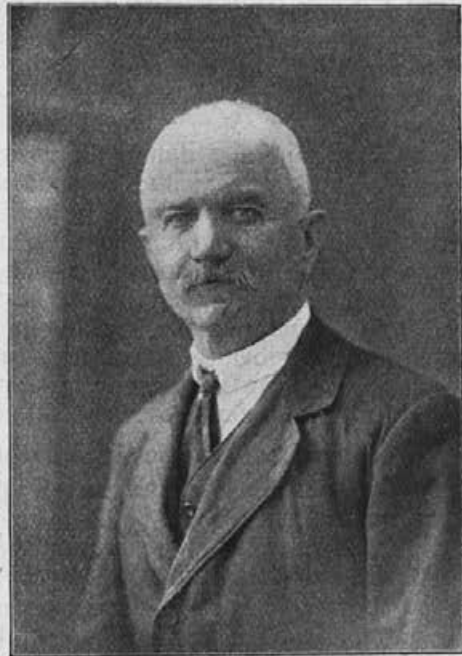
CENTRALA: GRADISČE 3 — PODRUŽNICI: BORSTNIKOV TRG 4
NAJBOLJŠE TRG TABOR 4 NAJCENEJŠE
MANUFATURA, SPECERIJA S KOLONIAL. BLAGOM, GALANTERIJA

Vinko Vodopivec:

IVAN LAHARNAR.

Skladatelj Ivan Laharnar se je rodil dne 7. maja 1866. na Šentviški gori na Primorskem. Oče Franc in mati Marija sta bila kmečkega stanu, imela sta pa tudi malo prodajalno, krčmo in tobakarno. Ivanovo glasbeno nadarjenost je izsledil tedanji gorski župnik Franc Ilovar, ko si je vzgajal svoj cerkveni pevski zbor. Svoj glasbeni razvoj popisuje Laharnar sam tako-le: »V osmem letu svoje starosti sem že služil pri sv. maši domačemu župniku č. g. Francu Ilovarju, ki si je leta 1879. kupil harmonij in začel poučevati pevski zbor. Seveda sem bil tudi jaz ud tega zbora, pomagal g. župniku prepisovati note ter se vadil v petju in igranju na orgle in harmonij. Dve leti pozneje sem postal organist, kar sem še danes ter prevzel sam vodstvo cerkvenega pevskega zbora, ki je polagoma tako napredoval, da je bil na Goriškem med prvimi. Peli smo dovršeno najtežje cerkvene skladbe kakor Palestrina, Witt-a itd. kakor tudi večinoma vse takrat znane svetne skladbe. Ta pevski zbor je pel nepretrgoma vseh 32 let. V tem času me je naš g. župnik seznanil s pok. č. g. Harmelom, tedanjim župnikom v Šebreljah, ki je bil znan kot izvrsten glasbenik in vnet cecilijanec. K njemu sem zahajal skozi tri leta najmanj enkrat na mesec. Gospod Harmel me je učil po Ant. Foersterjevi knjigi: »Nauk o harmoniji in generalbasu« — harmonije; po drugih nemških knjigah pa glasbene teorije, koral, glasbene zgodovine in pevovodstva. Po treh letih pa mi reče g. Harmel: »Naprej s teboj ne morem, ker nisem podkovan v kontrapunktu, priporočil pa sem te g. Kokošarju, ki je prišel sedaj za kaplana v Cerkno, ta je večji mojster od mene, on te bo lahko naprej učil.« Hodil sem h g. Kokošarju štiri leta najmanj po enkrat na mesec. Učil me je na podlagi prej imenovane knjige: modulacije, kontrapunkta, kanoničnih oblik in starih tonovih načinov. Po drugih nemških knjigah pa sestave orgel in drugega, kar je dobremu organistu potrebno. Skupaj sva študirala glasbeno literaturo največjih klasičnih mojstrov, kakor: Bacha, Mendelssohna, Beethovena, Witta, Palestrino, Viadana itd. Ne smem pozabiti tudi gospe Nine Rojčeve, soproge g. zdravnika A. Rojca, ki je mojo ukaželjnost podpirala z najboljšimi klavirskimi skladbami. Večkrat mi je podarila cele zbirke, ki bi si jih sam nikdar ne mogel nabaviti.

V znak hvaležnosti sem vsem tem svojim učiteljem v spomin zložil po eno skladbo. G. Ilovarju sem zložil »za slovo« dne 24. novembra 1889 pesem: »V druge kraje Bog Vas kliče« ter mu poklonil prvo svoje delo »Sv. maša: v ponižnosti klečimo«, ki je izšla leta 1887. G. Harmelu sem zložil »za slovo« 20. novembra 1889 pesem: »Tam doli za tremi gorami« in mu poklonil drugo moje delo »Velikonočne pesmi«, ki so izšle leta 1888. G. Kokošarju sem komponiral o priliki njegove inštalacije za župnika v Šebreljah pesem: »Pozdravljen nam pastir predragi«. Te skladbe so se peše s pomnoženimi pevskimi zbori ob navedenih prilikah. Vse te skladbe hranim v rokopisu. Gospej Mini Rojčevi sem poklonil klavirsko transkripcijo: »N'coj je prav lep večer«. V rokopisu hranim vse polno cerkvenih in svetnih skladb, deloma dovršenih, deloma takih, ki še čakajo na izpopolnitev. Vsi moji nekdanji učitelji že danes počivajo pod hladno zemljo; s hvaležnostjo se jih spominjam in molim zanje.

Laharnar je pravi ljudski skladatelj, njegove skladbe so melodijozne in lahko izvedljive, prepojene so s pristnim slovenskim duhom, zato ga skoro ni kora na Goriškem, kjer bi ne peli ene ali druge njegovih skladb, pa tudi ni skoraj podeželske prireditve, kjer bi ne prišel na vrsto tudi Laharnar.

Nam samim v današnjih razmerah pa je on še več! Prvič, vzbuja ponos na naš kmečki stan, ki ima v svoji sredi take moče, kateri s svojo močjo in svojo voljo vzgoje v sebi talent, da se lahko s svojim duhom družijo v zbor izbranih. Drugič so nam dokaz, da smo kulturni narod, ne samo v svojih višjih desetih tisočih, ampak tudi v masi sami.

Laharnar je obhajal lani šestdesetletnico svojega rojstva, a je še vedno čil in mladeniško krepak na duhu in telesu. To dokazuje njegovo vsestransko delovanje, ki zahteva ogromne moči in energije. On je obenem kmetovalec, trgovec, krčmar, župan (do zadnjega časa), organist, pevodja in — odličen slovenski skladatelj.

Seznam Laharnarjevih skladb:

Opus 1. Sveta maša: V ponižnosti kličemo, za mešan zbor, samozaložba 1887.

Opus 2. Velikonočne pesmi za mešan zbor, samozaložba 1888., II. natis Katoliška bukvarna v Ljubljani 1908.

Opus 3. Šmarnične pesmi za mešan zbor, samozaložba 1889, II. natis Katoliška bukvarna v Ljubljani 1908.

Opus 4. Gorske cvetlice, slovenski napevi za četvero in petero mešanih glasov, samozaložba 1891, II. natis, Katoliška bukvarna v Ljubljani 1908.

Opus 5. Pomladanski odmevi, pesmi za sopran, alt, tenor in bas, samozaložba 1892, II. natis, Katoliška bukvarna v Ljubljani 1908.

Opus 6. Missa »Ora pro nobis«, za mešani zbor, v spomin 700-letnice, odkar obstoji fara na Šentviški gori. Založilo goriško Ceciliansko društvo 1893. Sprejeta v Caecilien-Vereinskatalog pod št. 1735. Ocenila P. W. Kornmüller in A. D. Schenk.

Opus 7. Glasiradosti, za moški zbor in sopran in alt ad libitum. Samozaložba 1898.

Opus 8. Gorski odmevi. Zbirka moških zborov in četverosplovov. Samozaložba 1900.

Opus 9. Missa pro defunctis za sopran in alt z orglami. Ponatis iz Cerkevnege glasbenika 1903.

Opus 10. Planinke. Pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Samozaložba 1903. II. natis, Katol. bukvarna v Ljubljani 1908.

Opus 11. Transkripcija za klavir »N'coj je prav lep večer«. Samozaložba 1903.

Opus 12. Skalnica. Psalmi v čast M. D. svetogorske. Osem pesmi za dvo- ali troglasni ženski zbor ali tudi za tri moške glasove. Založilo Katoliško društvo detoljubov v Gorici 1904.

Opus 13. Marijine pesmi za mešani zbor deloma z orglami. Založilo Katoliško tiskovno društvo v Gorici 1922.

V prilogah Cerkvenega glasbenika je objavljeno: Missa pro defunctis, dva tantumergo, O salutaris hostia, Regina coeli, Ave Maria stella, Surrexit pastor bonus, Mašna pesem, tri božične pesmi, dvanajst evharističnih pesmi, dve Marijini pesmi. Skupaj 30 skladb. V zbirki »Offertoria pro festis maioribus«, izdalo goriško Cecilijansko društvo 1889, je objavljenih sedem skladb.

V zbirki »Cerkvene pesmi, nabrane med slovenskim narodom«, izdalo goriško Cecilijansko društvo 1890, so objavljene štiri skladbe (harmonizacije). »Glasbena Zora«, 1900, je objavila skladbo »Studenček«. »Novi akordi« so objavili skladbo »Moj dom« za moški zbor in skladbo »Na delo« za moški zbor. »Pevec« je objavil skladbo »Na delo« za moški zbor. V »Čolničevi« prilogi je bila objavljena skladba »Pozdrav rožicam« za moški zbor.

Par skladb je bilo objavljenih v P. H. Sattnerjevi zbirki »Slava Jezusu« in St. Premrlovi zbirki »Slava presveti Evharistiji«.

Ponatisnjenih je tudi nekaj skladb v Aljaževi pesmarici in Foersterjevi Ceciliji.

Ant. Dobronić:

RIJEČ O OBRADBI I HARMONIZACIJI PUČKIH MELODIJA.

Mi, koji smo vikli da muziku »slušamo«, gledajući na papiru mrtve note, i koji si prema tome o svakom djelu i o svakoj melodiji stvaramo ritmički strogo odmjerenu predstavu, ne možemo ni da pojмимо, kako naš pučki pjevač svaku kiticu teksta, na osnovi iste jedne melodije, izvodi drugačije, kako naš pučki pjevač, izvodeći stanoviti tekst na istoj melodiji muzički, neprestano komponira, i kako on pri tom ima osjećaj da je odnosni tekst — muzički prokomponovao!

Uvažiti k tomu treba, da je pučka popjevka u svojoj iskonskoj formi organski usko vezana uz stanoviti milje, i da van istoga, u prvotnoj formi, direktno kao da gubi životnu snagu, i u većini slučajeva, da ne može da djeluje. Ovo i jest razlog radi kojeg sve naše ljepše pučke melodije, osobito iz hrvatskih i srpskih strana, čim su predočene notama, djeluju kao za muzej preparirani kukci. Već samim ovim činom, muzičko-psihički sadržaj ovih melodija je naprosto — atrofiran!

Ovom prigodom valja istaknuti, da muzičko-gradski odgojenim individuumima, a osobito ogromnoj većini profesionalnih muzičara, ne dostaje psihičkog organa, a da bi mogli da se uživaju u bit pučke muzike, i da svi ovi, pučku muziku u svojoj prvotnoj izvedbi, čak i u svom iskonskom miljeu osjećaju muzički naskroz drugačije od odnosnog pučkog pjevača. Pogotovo nije moguće da bi ovi, kroz notalno zabilježene muzički atrofirane pučke melodije, mogli da uđu u tu bit!

Baš zato se iskreno nacionalnom kompozitoru nameće veliki nacionalno-pedagoški zadatak, da u ovom slučaju posreduje između pučkog pjevača kao muzičkog producenta i naše gradske publike kao

muzičkog konzumenta, da bar donekle približi i izmiri ova — dva svijeta ... « Rekli smo i podvlačimo, da se ovaj zadatak nameće iskreno nacionalnom kompozitoru, jer je neosporno, da autor, koji u sebi nema preduvjeta da može da pučku muziku da osjeti u njenom primarnom obliku, a pogotovo onaj, kojega je škola u muzičkom pogledu oddalečila od pučkog muzičkog izričaja, ne će nikada taj zadatak moći uspješno da riješi. Dokaz ovoj tvrdnji su mnoge zbirke harmonizacija naših pučkih melodija, od naših, muzički iznarodenih i stranih autora, u kojima je u muzičkoškolskom pogledu sve sad više a sad manje pravilno, ali u kojima je ono glavno, duh pučke muzike, naprosto — utučen ...

Jasno je dakle, da ovaj i ovakov kompozicijski rad predpostavlja u autoru, osobito kad se radi o jednostrofičnoj harmonizaciji, veliku sposobnost intuicije i objektivisanja. Intuicije, jer mu se pri komponiranju svake pojedine pučke melodije po sebi nameće posebna problem, da tu melodiju saodjene ponajprije općom našom nacionalnom muzičkom fiziognomijom, zatim da naročito podvuče muzičko-didaktično obilježje odnosnog kraja iz kojeg ta melodija potječe, a zatim, da odnosnu harmonizaciju prožme psihičkim sadržajem same te stanovite melodije! I sve te, međusobno gotovo odbojne, opće, regionalne i jedinstvene karakteristike treba da koncentrira u harmonsku cjelinu i da ih poda gotovo fotografskom objektivnošću ... Istom muzički ovako izradena pučka melodija je, kako to iskustvo svjedoči, kadra da gradsku, muzički odnarodenu publiku donekle približi primarnom pučkomuzičkom izričaju, istom ovakve harmonizacije su naše, narodne ...

U pogledu forme moguće su pri tom razne gradacije. Najenostavnija forma je jednostrofska, i ta, dašto u pogledu sadržaja ište najveću kondenziranost. — Višestrofska izradba je na razmiedi između harmonizacije (jednostrofske) i čiste obradbe, i ište da autor pri tom vodi osobito račun o nastrojenju teksta u pojedinim strofama, i da kompoziciju što više prilagođuje različitim dispozicijam koj su u pojedinim kiticama. — Obradba, — u kojoj autor uzma samo pučku melodiju — cijelu ili samo jedan njen dio —, te to upotrebljava kao tematsko gradivo, koje prepliće oko teksta odnosne melodije, stavlja kompozitora pred problem spajanja objektivne i individualne muzičke tvorbe, na osnovi principa apsolutne muzičke forme.

I harmonizacija, i višestrofična izradba i obradba pučkih melodija imaju svoju vrijednost ne samo ako je u njima usčuvan primarni narodni duh, nego istom onda, kada je taj u pogledu kompozicijske tehnike i muzičkog sadržaja izraden na osnovi principa muzičke apsolutne umjetnosti!

VESTNIK PEVSKE ZVEZE

Dva pevska tečaja. 11. in 12. avgusta se je vršil pevski tečaj v Ribnici, združen z ustanovitvijo pevskega okrožja. V odbor so bili izvoljeni: Predsednik: V. Lavrič, katehet v Kočevju. Tajnik (okr. ref.): I. Marinčič, organist v Dolenji vasi. Okr. pevovodja: Al. Pucelj, organist v Ribnici. Okrožje je že ob priliki kat. shoda v Dobropoljah samostojno nastopilo, o čemer poročamo na drugem mestu.

V dneh 14. in 15. septembra se je vršil pevski tečaj v Cerkljah ob Krki (za vso

Krško dolino). Bil je to eden najbolj obiskanih in najbolj uspešnih dosedanjih pevskih tečajev. Udeležencev je bilo 35, med temi prav veliko iz vrst učiteljstva. Odbor krškega pevskega okrožja se je tako-le sestavil: Okr. predsednik: Albin Petelin, učitelj v Cerkljah. Tajnik: Alojzij Jaklič, organist v Cerkljah. Pevovodja (okr. referent): Jovan Josip, obč. tajnik in organist v Sv. Križu pri Kostanjevici. Vse predpriprave je požrtvalno vodil obl. poslanec g. kaplan Tomazin, za kar mu še enkrat najlepša zahvala.

Slov. glasb. društvo »Ljubljana« je po petih mesecih presledka zopet pričela z delom. Dva vztrajna člana sta jo vsled službene premostitve zapustila: Anton Torkar in Rudolf Wagner, dodeljen ministrstvu prosvete v Beogradu kot referent za ljudske in mešč. šole. — Začetkom novembra se vrši občini zbor.

12. oktobra se je vršil v Celju skupni sestanek odbora P. Z. z nekaterimi štajerskimi glasbeniki, kako bi se delo P. Z. tudi na Štajerskem uspešno vodilo. Storili so se konkretni sklepi glede »Pevca« in pevskih tečajev, ki naj se po načrtu izvrše. Vodstvo vsega dela sta prevzela g. Gašperšič v Mariboru in Mihelčič v Celju.

Iz odborovnih sej: Vršili sta se dve seji, 12. septembra in 8. oktobra. Prva se je pečala izključno z organizacijskimi zadevami posameznih okrožij, druga s pripravami za občini zbor P. Z., ki se je vršil 9. oktobra v Radovljici in o čigar poteku bomo prihodnjč obširneje poročali.

Iz upravnih: Vsem, ki še niso poravnali letošnje naročnine, so se poslali opomini, da to čim prej store. Če bi bil kdo, ki je že plačal, tudi prejel tovrsten opomin, naj oprostí pomoti!

Pridobivajte novih naročnikov za naše glasbene liste: »Cerkveni Glasbenik«, »Zbor« in »Pevca«.

IZ NAŠIH OKROŽIJ.

Tekom polletja so se vršili ob priliki katoliških shodov tudi nastopi posameznih pevskih okrožij. Ti so se vršili v Mirni (Dol.), Cerkljani, na Jesenicah, Trziču, Preski in v Grobljah pri Domžalah.

O večjih koncertnih nastopih poročamo v naslednjem.

Koncert ljubljanskega okrožja Pevske zveze. Ob priliki katoliškega dne v Preski (v nedeljo, 14. avgusta) je zbudil izredno pozornost koncert ljubljanskega okrožja Pevske zveze. Kratko časopisno naznanilo je omenjalo ta koncert P. Z. brez večjih napovedi in oznanil. Neposredno iz programov smo izvedeli, da je prijavljenih 10 zborov z devetnajstimi točkami in povrh tega še trije skupni zbori. Začetek je bil točen in posamezni zbori so si prav hitro sledili brez večjih presledkov. Nastopili so zbori prosvetnih društev iz D. M. v Polju, Ježice, Mavčiče, Preske, Smljednika, Sore, Šmartna pod Šmarno goro, Št. Vida in Viča in zbor Rokodelskih pomočnikov iz Ljubljane pod vodstvom g. prof. Bajuka.

Prav pri vseh zborih je bilo čutili izredno dobro intonacijsko uglajenost, interpretacijske vrline so bile odvisne od večje ali manjše nadvlade dirigentove nad zborom, kar pa je bilo zopet odvisno, koliko časa sta zbor in dirigent že skupaj.

Spored je otvoril korajžno mešani zbor iz Mavčič pod vodstvom Ivana Pišlerja. Absolventa orglarske šole Bernot (Sora) in Slatnar (Smladnik) sta ravno nastopila službe, radi česar njunih nastopov še nismo mogli prav presoditi. Vendar so bile izvedbe obeh za to kratko dobo vsega priznanja vredne. Naravnost presenetila sta nas s svojim izvajanjem zbora z Viča in Šmartna pod Šmarno goro. Oba dirigenta, Fr. Kanizij Fricelj in Iv. Plevel sta mogla služiti v pevovodskem oziru kot vzor dobrega in tenkočutnega zborovodje. Zbora sta dirigentoma večinoma prožno odgovarjala, se skrčila in plavala v lepem p pod morskó gladino, rastla, se širila in v krepkem f krmarila najsigurneje nad morskó gladino. Na tej poti

še bosta oba vsposobila za vsako koncertno dvorano tudi bolj razvajenega občinstva. Obema zboroma in dirigentoma prirsčne čestitke!

Pridnost in delavnost ježiškega pevskega zbora je že poznana in je tudi ob tej priliki pod pevovodjem Hvastjo dosegla najlepše uspehe. Prav lepo se je moglo opaziti, kako je dirigent vse drugače svoboden in gibčen, če ni navezan z očmi od takta do takta na partituro. Hvastji se je že naprej videlo, da si je svojega uspeha gotov. K Adamiča: Ples Kralja Matjaža je bil prav obrušen in prost tiste ritmične tiranije, kateri premalo pazljivi dirigenti tukaj kaj radi podležejo.

Zbor iz D. M. v Polju je zlasti v Premrljovi: Slovenska govornica mogel pokazati vse vrline in odlike. Morda se nam je način dirigiranja pevovodje Učakarja zdel malo preveč silen, vsekako mu je pa zbor najpokorneje sledil.

Prav lepa razlika v sporedu je bil ženski zbor iz Preske pod vodstvom Lovra Hafnerja. Z mladeniško navdušenostjo je gosp. Hafner vodil tudi vse krajevne predpriprave za ta nastop, za kar mu gre najlepša zahvala.

Zveselili smo se nastopa šentviškega zbora pod vodstvom Iv. Bricelja. V vseh društvenih zadevah je dosedaj ravno Št. Vid navadno prvačil, toda v krog P. Z. pa zbora ni bilo mogoče pritegniti, čeprav je bilo ravno zanimanje za petje v Št. Vidu vedno veliko. Zborov nastop ob tej priliki je bil vseskozi dostojen in v prednašanju B. Ipavčeve »Milade« na visoki stopnji. Le izgovorjava »vau« (namesto »vale«) je motila.

Najtežje delo je pripadlo okrožnemu pevovodji prof. Bajuku. Nastopil je najprej z zborom rokodelskih pomočnikov iz Ljubljane, potem pa s celotnim okrožnim zborom — do 200 pevcev in pevk. Po kratki skupni vaji se mu je posrečilo, vlti vsem združenim zborom potrebno enotnost, ki je zlasti v Vodopivčevi: Noč na Adriji bila brezhibna, prav tako tudi z malo izjemo v Nedvedovi: Nazaj v planinski raj. Vtis nastopa združenih

zborov je bil naravnost očarujoč. Napaka, ki se je kazala bolj ali manj pri vseh zborih, je bila prevelika odvisnost od partiture in pomanjkljiva pažnja na dirigenta. To je mestoma precej motilo in treba je, da se zlasti za take prilike pevci določenih skladb kar najbolj (najboljše na pamet) nauče in še posebej opozore na dejstvo, da je sodba o kakovosti zbora prav veliko od tega odvisna, kako se dirigentovim ukazom in migljajem pokori.

Izmed 22 skladb, ki so se ob tej priliki proizvajale, so bile večinoma vzete iz »Pevca« in deloma tudi iz »Zborov«. Glasbeni poročevalec »Doma in sveta« pravi glede slovenske glasbene produkcije l. 1926: »Večina je zopet, kakor lani, vokalne zborovske literature, ki so jo skoro izključno prinesle naše tri glasbene revije (»Cerkveni Glasbenik«, »Pevca«, »Zbori«).«

To dejstvo se je ravno ob tem sporedu obistinilo. Pevski zbori so dolžni razširjati te naše glasbene liste, ki v teh časih skrbe za njihovo hrano. Pevski zbori! Bodite sami naročniki in poiščite nam novih prijateljev, ki bi naše delo podprli. Naj ne bo nobenega društvenega zbora brez »Pevca« in »Zborov«.

Ljubljansko pevsko okrožje, ki ima vsestranske predpogoje najuspešnejšega napredka, naj ob prvi priliki priredi samostojno pevsko prireditev. Prav na veselo svidenje ob tej priliki!

D.

Pevski koncert radovljiskega okrožja. Radovljisko pevsko okrožje je priredilo v nedeljo 28. avgusta ob pol 4 v Kat. Delavskem domu svoj letni pevski koncert. Prvi je nastopil domači zbor z Jesenic in otvoril koncert z Adamičevimi »Svatovskimi« iz »Pevca«. Zbor je številen — okrog 30 pevcev in pevk, ima dobro izvežbane, lepo izenačene glasove, čisto intonacijo, sledi zborovodji v agogiki zelo dobro in je pokazal posebno v »Svatovskih« izredno spretnost in samostojnost v ritmiki. Njegov pevovodja je zelo spreten, vodi vsak mah samozavestno in povsem pravilno. Izredna škoda za »Svatovske«, da so bile na prvem mestu. V tem oziru je bil spored slabo sestavljen, ker ni imel enotne črte, ki naj bi vstajala. Le-to je krivo, da je skoro najlepša pesem, tudi glasbeno med najtehtnejšimi, premalo vžgala, ker je večina bila odpeta preglasno v prvem navalu, in so se poslušalci glasno »tepli« za stole in stojišča. Pri ponovitvi koncerta se treba na to ozirati. — Tudi Dolinarjeva »Domu« je vzeta iz »Pevca«, kar bodi pohvalno omenjeno. Zvenela je lepo, docela tako, kot si jo more človek zamisliti v srečnem trenutku.

Sledil je zbor iz Begunj in zapel Ferjančičevo »Planinarico« s samospévom za sopran in Tomčevo »Zazibalko« (iz »Pevca«). Zbor šteje okroglo 20 mešanih glasov, med njimi so ženski glasovi dokaj lepši kot moški, ki kažejo, da so s petjem šele začeli. Pevovodja bo imel z njimi lepe uspehe, če

bodo vadili redno po načrtu; vedno više. Samospjev je bil vpleten med zbor prav lepo z mehkim občutkom, a ni silil v ospredje. Taki voljni glasovi naj služijo drugim za zgled. »Zazibalka« se mi ne zdi preprimerna za začetnike, ker zahteva lepega tihega petja, šepetanja, to pa zahteva že dobre tehnike. Zato pesem ni prodrla. Krepek začetek, ki ga je zbor pokazal, in uspeh, ki ga je zbor dosegel, naj mu bo podlaga za lep napredek. Videli bomo pri prihodnjem nastopu.

Tretji je bil mešani zbor s Kor. Bele. Blizu 30 jih je skupaj. Zapeli so Ocvirkovo »Zori rumeno žito« iz »Pevca« in Klemenčičevo iz rokopiša, z mešanim zborom z dvo-spévom za sopran in alt in s klavirjem. No, ti so peli pa že kar »nobe!«. Na mah izgubiš vtis, da si na deželi, in brez vse skrbi se vdaš užitku, kako ti brez skrbi in napora pojo — vse na pamet — pevci na odru. V lepem prednašanju, pravilni interpretaciji in čisti intonaciji je zbor krepko tekmoval z Radovljico in ne vem, kje bi bil za korak zaostal. Zbor je dobro in pravilno vežban, ima lepo umerjene in izenačene glasove, lepe soprane, zvočne alte, ki tudi v visokih legah ne »piskajo« in se v nižini povsem varno zibljejo. Basi tvorijo prav dobro podlago in tenorji so lepo odprti, nič stisnjeni. Moč so izredno lepo stopnjevali, črta je vstajala in padala izredno mirno in naravno, nikjer najmanjšega sunka ne zaleta. Druga Klemenčičeva pesem je tudi vsled koncepcije po svoji dramatikii menda med vsemi pesmami najbolj ugajala. Občinstvo je zahtevalo ponovitve, prav bi bilo, a disciplina je ni dopustila. Prav! Slišali jo bomo prihodnjič. Klavir je bil slab. Drugič treba skrbeti za boljše. Stvari bi služilo v dobro, če bi bil pri klavirju nekdo drugi in bi pevovodja sam vodil. Klemenčič, znani naš glasbenik, je odžareval ves čas iz zbora isti, ki ga poznamo v vseh njegovih skladbah: svež, čil, mladeniški, mehak, lirik.

Mošnje ima šibek mešani zbor. Velja! Nastopili so. Tako so nastopali vsi naši zbori ob rojstvu naše zveze. Peli so »Ples kralja Matjaža« iz »Pevca«, ki ni Emila, ampak Karla Adamiča. Pesmica je vsebinsko mestoma šibka, a ker ne zahteva kdove kaj tehnike, jo naši zbori radi pojo. Posamezni glasovi so še malo zadirljivi, to bo vaja s časom sama odpravila in glasove zblížala. Tudi Ferjančičev »Slepec« je bil iz »Pevca«. Samospjev je žal tonil, ker je bil zbor premalo diskreten. Pevovodji svetujem strogo in odločno disciplino v zbor, da ne bodo silili posamezni glasovi v ospredje po svoji volji.

Kranjska gora, 16 jih je, so peli najprej Kimovčevo »Dekle, daj mi rož rdečih« iz »Pevca«. Pesem je lepo zvenela, bila pravilno peta, i ritmično i agonično. Prav lepo se je prilegel mehki tenorjev samospjev; žal, da ga je zbor večkrat zakril. V »Soči« (tudi iz »Pevca«) bi bili želeli več ognja. Pevci so gledali preveč v note, zato je bila ritmika po tem malo izrabljana. Pevovodja mora

pevce bolj nase navezati. Sicer je bil nastop lep, časten, z ozirom na oddaljenost in druge težke razmere izredno pohvalen. Pri drugem nastopu, to je bil prvi, bo pel gotovo veliko bolje, ker so mu dani vsi pogoji za to: glasovi so krepki, čisti, volja dobra, pevovodja spreten.

Gorje, okrog 20 po številu, si je izbralo za prvo pesem Laharnarjevo: »Kadar mlado leto«. Pesemca je priprosta, a glasbeno nikakor šibka. Zahteva pa izredne miline v izvajanju, zato se je treba za tako pesem posebej pripraviti. Gorjanci so to storili v polni meri. Vsebinsko je bila pesem tako jasna in pravilno tolmačena, spretno vojena, čisto (na pamet) zapeta, da se mi je zazdela še lepša kakor je. Smem pa reči, da je še nisem slišal tako lepo peti. Nič drugače ni bilo s Kimovčevo »Ti boš pa doma ostal« (iz »Pevca«). V tej je prav lepo pel tenorist svoj samospjev. Mehak glas, lirična barvenost, neprisiljena višina, vse to je podčrtavalo melodijo tako prijetno, da bi bil izvajanja gotovo tudi skladatelj sam prav vesel. Gorjanski zbor ima lepe izvežbane, dobro sorazmerno ubrane glasove, njegovega pevovodjo štejem med naše najboljše pevovodje. Peli so na pamet, sledili so njegovim neprisiljenim, logičnim migom na mah in se povzdignili med naše najboljše zборе.

Zadnja je nastopila Radovljica. Ta zbor je že star, izkušen, nič manj več kot njegov preizkušeni pevovodja Fabjan. Pelo jih je okrog 40 v mešanem zboru Hochreiterjevo »Jerič« iz »Pevca«. Pesem zahteva tehnično velike spretnosti, interpretacija mora biti dobra, dinamika izredno mehko uglasena. Vse to so Radovljičani zadeli prav dobro, tako da so obdržali svoj sloves v polni meri in je bilo njihovo petje resnemu discipliniranemu birem zunanjemu nastopu prav sorazmerno tudi »nobel«. Moški zbor je pokazal v Devovi »Še ena« fantovsko gibkost in je zadel prav imenitno ono priprosto šegavost, ki je je pesem prepolna.

Skupno petje je doseglo v Klemenčičevi »Oj pojte ptičke« višek koncerta. Vodil ga je Fabjan iz Radovljice lepo spretno, elegantno. Zaključil pa je koncert skupni moški zbor s Kimovčevo »Zaročenko«. Ta pesem, prva v prvem letniku »Pevca«, spada med naše najlepše pesmi za moški zbor. Pa je tako prezrta. Poleg »Ljubljane« jo je zbor menda prvič sedaj pel, a peli so jo izvrstno. Ta koncert je jasno dokazal izredno mobilnost naših zborov. Pri skupnih nastopih so se tako izvežbali, da se tudi pri tako lirični mehko bi pesmi v četrturtni vaji zlijejo v tako zaokroženo enoto, da ne bi nihče sodil, da to ni en zbor pod stalnim pevovodjem.

Med koncertom je občinstvo nagovoril prav lepo okr. predsednik Resman iz Radovljice in pozdravil pevce zvezin pevovodja prof. Bajuk.

Sklepno: Koncert je pokazal izreden pollet navzgor. Občinstvo je doživljalo lepe pesmi s pevci. Zanimanje je naraslo, dvorana

je bila za pol premajhna, četudi je sprejela pol preveč gostov pod svojo streho. Pevski zbori napredujejo tudi po vsebini pesmi, ki so povprečno glasbeno prav dobre, nekatere celo med odličnimi. »Pevce« je postal zborom vsakdanja hrana, kar je vse prav — v najlepšem redu. Naši zbori napredujejo izredno hitro in lepo. Naši pevci bodo dorasli kmalu najtežjim nalogam. Ta koncert je bil eden najlepših, kar jih je priredila doslej Pevska zveza. Ponove ga 3. oktobra v Radovljici. Okrožju, vsem pevcem in pevkam, še posebno pevovodju: Priznanje brez pridržka in iskreno hvalo! B.

Nastop ribniškega pevskega okrožja. Ribniško pevsko okrožje je bilo ustanovljeno pred kratkim in je nastopilo prvič 28. avgusta v Dobropolju. Prireditelj je bila samo napol oficijelna, nekako izsiljena in preuranjena; pevski nastop je bil organiziran bolj v povzdigo celotnega kat. dneva, nego v povzdigo pesmi same; pa nič za to! Prav je, da so se zbrali pevski zbori že letos, ker so se pri tem medsebojno spoznali, ker so mogli pri tem slišati in poslušati drug drugega in gotovo je, da je bil ta nastop za vse zборе od velike koristi. — Okrožna prireditelj v Dobropolju je pokazala, da razpolaga okrožje s prav tako nadarjenimi pevci in pevkami kot razpolagajo druga okrožja; pri vseh pevskih zborih si mogel opaziti veselje in mnogo smisla za pevsko umetnost. To je na vsak način glavno, vse drugo se pa doseže z delom in s časom. Pevski nastop v Dobropolju je pa dokazal po drugi strani potrebo do obstoja »Pevske zveze« in potrebo njenega delovanja. Kaka razlika med nastopi starejših okrožij in med mladim ribniškim! Da, letos velika razlika, ki se bo pa manjšala tem hitreje, čim bolj se bo povečalo delo v pevskih zborih. — Nastopa v Dobropolju so se udeležili pevski zbori iz Strug, Roba, Dolenje vasi, Ribnice, Skocijana in iz Dobropolja. Ne omenjajoč posameznosti in posameznikov, je potrebno opozoriti na sledeče: 1. Vsi zbori (izvzemši dobropoljskega) so znatno prešibki že po številu, kajti 8 do 18 pevec je odločno premalo, posebno če motrimo stvar iz pevsko-organizatoričnega stališča. Seveda more biti pevski zbor številčno šibkejši, nudi pa mora v takem slučaju vsak član celega pevca! 2. Polovici zborov, ki so nastopili, se močno pozna, da so priučeni samo spremljevanemu petju na cerkvenem koru. Potrebno je torej, da se privadijo na intonacijsko-čisto a-capella petje in da se v njem učvrste. To se kmalu doseže; potrebna je le vaja. 3. Pevovodje naj privedejo pevce do tega, da se bodo pustili voditi: pevčeve oči naj bodo obrnjene v pevovodjo in ne samo v note. 4. V pevskih zborih nočemo več vojaške discipline, hočemo pa pevsko! 5. Posebno pazno je treba obračati na izenačenje glasov. Iz pevskega zbora naj zveni celota in ne posamezni glasovi, posebno tedaj ne, če so

manj lepi. 6. O načinu pevskega izvajanja na splošno ni posebnih in določenih paragrafov (izvzemši to, kar bi moral znati že vsak dober pevec); iz naših revij, iz kritičnih medsebojnih razgovorov in iz knjig si je mogoče pridobiti veliko znanja in izkušenj. Najvažnejši so pa v tem pogledu pevski tečaji, ki jih prireja »Pevska zveza«. S.

Kamniško pevska okrožje je nastopilo 7. avgusta t. l. o priliki evharističnega shoda za moške kamniške dekanije v Grobljah z moškim zborom (60 pevcev), ki je prepeval med sv. mašo ter pred in po shodu sledeče pesmi:

1. Premrl: Bog pred Tvojim; 2. Hribar: Ti o Marija; 3. Kote: O Jezus; 4. Jurkovič: Sv. Ciril in Metod; 5. Premrl: Povsod Boga; 6. Glasno zapojmo; 7. Posvetitev domovine.

1., 4., 5. in 7. so peli enoglasno s spremljevanjem mengiške godbe. Te pismi, ki jih je nalašč za to priliko instrumentalni g. Jakl po naročilu »Pevske zveze«, priporočamo okrožjem za podobne prilike in je dobiti instrumentalne partiture pri »Pevski zvezi« proti mali odškodnini.

Zbor je po polurni skupni pevski vaji pod vodstvom okrožnega pevovodje Ivana

Primožiča, šolskega upravitelja v Mekinjah, enotno nastopil in z ubranim petjem ter lepim prednašanjem močno povzdignil vso slovesnost. Okrožje razpolaga z dobrim glasovnim materialom, ima fundamentalne base, čiste tenore in dobre srednje glasove. Škoda, da ni bil postavljen za pevce oder, ker bi prišlo petje sicer še do večje veljave in bi enoglasnih pesmi ne mogla godba toliko zatopiti. Godbo je izvežbal in vodil mengiški župan in organist g. Lipar.

Za ta pevski nastop se je mnogo trudil kamniški dekan g. kanonik I. Lavrenčič, ki je pevsko okrožje tudi gmotno podprl in moramo velik del uspeha prišteti v njegovo zaslugo. Iskrena mu hvala!

Samostojni pevski koncert je priredil 25. septembra pevski zbor Prosvetnega društva v Trziču in 16. oktobra vrhniški zbor cerkveni koncert na Vrhnikih. Programov obeh koncertov nismo dobili!

Nagrobni spomenik je bil v nedeljo, dne 18. septembra odkrit na Dovjem na grobu župniku in pevcu Aljažu. Pevska zveza je poskrbela, da je radovljiški pevski zbor ob tej slavnosti zapel tri pesmi. Slavnost je bila skromna, a prisrčna.

IZ KONCERTNEGA ŽIVLJENJA.

Operna sezona še ni v polnem teku. Edino novost, ki jo je prinesla predsezona, so bili štirje gosti: soprana Davidova-Slatin in Karolyjeva in tenorja Gospodinov in P. Burja. Čakajmo torej lepše prihodnosti.

V **torek dne 4. oktobra** je nastopil s samostojnim koncertom junaški tenor zagrebške opere Marij Šimenc. Njegov nastop je pokazal, da se Šimenc tehnično vidno iz-

popolnjuje, treba je še s tehniko vsaj vzoredno korakajoče estetske izobrazbe. Tega mu iskreno želimo.

14. oktobra je bil v Unionu koncert enega najbolj popularnih čeških goslačev, slovitega Jana Kubelika. Občinstvo je malone do gnječje zasedlo veliko dvorano.

Stolni zbor cerkve sv. Nikolaja je 16. okt. koncertiral v dekanijski cerkvi v Kamniku.

NOVE SKLADBE

Dr. F. Kimovec: **Sree Kraljevo**. V »Cerkvenem Glasbeniku« izišlo pesem je Jugoslovanska tiskarna še posebej natisnila. O njej je bil govor že na drugem mestu. Cena izvodu 1.50 Din.

Zorko Prelovec: **Slava delu** (1908). Založilo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Lepemu Ganglovenu besedilo, ki že samo po sebi vžge, je Prelovec z glasbenim čopičem prisljal lep, naravno-tekočo muzikalno interpretacijo. Rojena v dijaških letih kaže že nekoliko njemu lastne poteze iz »Jaz bi rad rdečih rož«, »Doberdoba«. Dominantni pol — sklep v besedah »v lastno moč« bi bilo pa vsekako treba zameniti s toničnim; formalna struktura, ki je v skladbah manjšega obsega še bolj v »oči pade« — ga naravno zahteva. — V vseh naših društvih bo našla skladba hvaležnih pevcev!

Emil Adamič: **Oče naš**. Založila Ljublj. župa J. P. S. »Stil«, — ki ga v tej skladbi Adamič dosledno izvaja — ima do-

volj skupnih točk z onim, ki se izkristaljuje pred našimi očmi v Evropi danes v novo stilno tvorbo, ki bo skrajna reakcija na zastarele, samo akordično-harmonski način obdelave glasbenega telesa! (S. V. v »Slovincu« z dne 21. oktobra 1927.) Marsikatero harmonske trdote, ki na instrumentu kriče, pri izvajanju več polovice trdote izgube (n. pr. pridi k nam tako na zemlji). Želimo, da skladbo prav kmalu slišimo. D.

V. Vodopivec: »**Kovačev študent**« je izšel v drugem natisu v založbi Jugoslovanske knjigarne. Znana skladba, ki ni kdovekaj glasbeno globoka, temveč priprosta, umerjena za deželo, je po prvi izdaji hitro pošla. Druga izdaja je neizpremenjena, le v 1. dejanju je vloga Metke (matere) za nekaj kitic podaljšana v dialogu z očetom Kovačem. Treba pa bo paziti, da bo to mesto gladko teklo, ker bo sicer dolgočasno (vsebinsko) in bo motilo potek dejanja. Sicer so pa vse melodije pisane tako gladko, da teko

same po sebi, ne zahtevajo tehničnih posebnih spretnosti in ne bodo delale težav. Intonačni teče vse prav gladko. V besedah moti malo naglas na str. 6 »dóbro pózna«. Tu bi rajši rekli »a« in »u«, da ne sledita dva »i« po vrsti. Na str. 7 mora stati »klepetec«, ne »klopotec«, na str. 29 je pravilno »osupele«, ne »osupnjen«. Prepričani smo, da se bo tudi drugi natis, ki je skrbno in pregledno pisan in na dobrem papirju tiskan, razletel kmalu za prvim. Priporočamo odrom za šaljive večere.

Ferdo Juvanec: **Budnica** za moški zbor. Založba Ljublj. župe J. P. S. Pevska koračnica, kot jih naša pevška društva prav zažele; nekoliko izrazitejši konec (da bo silna in češčena) — morda tudi harmonsko malo razširjen — bi celotno skladbo le še povzdignil.

C. Pregelj: **30 troglasnih zborov, II. del.** Samozaložba. V Celju 1927. — Znani gojitelj in apostol mladinskega petja je izdal že zopet novo zbirko za (šolske) mladinske zборе, ki obsega 23 slov. nar. (ali ponarodelih), 2 medjimurski, 2 srbski (med tema en venček), 1 moravsko in 2 umetni (Slovenec sem in Jamica). Izbira pesmi je vsebinsko neoporečna, mladini popolnoma primerna; večina poje o tičkah, o rožeah, o pomladi itd. To je za mladino prava snov, ki vžiga v mladih srehi veselje do življenja in dela. In še ena stran bodi poudarjena: v zbirki sta samo dve, odnosno štiri neslovenske pesmi. Poudarjam tudi to zbirki v dobro, ker smatram za mlado otroško dušo za strup vsako tujerodno pesem. Napak je voditi in valiti otroka v širni svet, pa mu kazati samo tujo lepoto, ker ga s tem hočeš-nočeš odtujujem domu in domovini in ga učim prezirati domače dobrine. O ko bi hoteli spoznati ta zdravi princip vsi vzgojitelji in bi izgubili prepričanje, da delajo za narodno združenje s tem, da po sili vtepajo v mlade glave tujo robo, preden je dobila prostora domača.

Priredba v troglasni obliki je šolam primerna in dobrodošla, ker vzbuja v mladini že prav lepo čut za harmonijo. Mi Slovenci imamo čut za harmonijo prav tako razvit kot za melodijo. Naše narodno petje je vse harmonično urejeno, naše narodne pesmi so zložene vse tako, da jih odene preprosti pevec po naravnem daru sproti sam v preprosto harmonijo. Zato je v tem pogledu zbirka prav dobro zadeta. Dvoglasno petje zadošča na najnižji stopnji. Kakor hitro pa se začno dečki nagibati k mutaciji, poskušajo pa že sami »basirati«. Harmonizacija pesmi se sicer ni ozirala na to dejstvo, temveč je prirejena za dobre, šolane pevce, zato bo delala dosti težav pri pouku, kjer se niso dobro naučili not. Teče pa skoro brezhibno, gladko, v okusni harmoniji, ne da bi se oddaljevala od osnovne harmonije, ki jo imajo navadno naše pesmi. Večina pesmi bo zato dobro služila tudi pri različnih prireditvah, ki jih mora mladina dandanes prepogosto prirejati

v najrazličnejše namene. Pestra je moravska (štev. 20), ki teče v lepo zamišljenem prostem kánonu, da je veselje. Štev. 28 (Osmi šopek srbskih nar. pesmi) bi jaz rajši izpustil iz vzroka, ki sem ga omenil že zgoraj in še zlasti zato, ker je predolga, zahteva veliko preveč časa, zadržuje pouk druge primernejše tvarine in je za deške zборе, to so večinoma naši šolski zbori, v tako dolgi obliki preveč utrudljiva. Slednjič menim, naj nudi šolsko petje mladini lepe pesmi, ki jih poje ob raznih prilikah sama iz srčne potrebe. Ta vzgojni koeficient je za me važnejši kot priučitev not, ali kdove kakšnega nakita. Za one zborčke, ki pa bodo pesem morda peli, da se bodo pobahali, je škoda toliko stroškov.

Harmonizacija se je ozirala tudi vseskozi povsem pravilno na mladinske glasove in njihovo dobo razvoja. Nikjer ni šla previsoko, morda kje prenizko v štiriglasnih stavih, ki so za deško (dekliško) petje manj primerni.

Zbirka je prav dobra in jo vsem, ki imajo opraviti z mladinskimi zbori, kar najtopleje priporočam.

Ker je pa namenjena šoli in stojim na stališču, da naj bo to, kar dobi mladina v roke, kar le moči brez napake, moram omeniti nekaj pripomb.

Moti me grda napaka v predgovoru »pred dvema leti« mesto pravilne dvojine. Prav tako je grda napaka v štev. 20 »Besede od Karla Široka. To je namreč nemški »von«, ki ga moramo vendar že iztebiti. Sicer sem še pred nedavnim čital: »N. N., nadškof od Olomuca«, toda v knjigo, ki velja šoli, ne smejo zaiti več take napake.

Pripomba v štev. 4 bi se morala glasiti brez »poljubno«, sicer pomeni to nekaj drugega. V štev. 7 me moti »kukuk«. Slovenske kukavice kukajo »kuku«. To je prvič, da čitam kukuk, kar je gotovo po nemško.

Glasbeno naj opozorim na neutemeljeno sporedno oktavo v 1. štev. 5. takta, na slaboglasno skrito oktavo v 16. štev., v 7. taktu. Več zaporednih kart-sekstakordov se ne glasi dobro, prav tako se mi ne zdi srečno ubrano mesto v 16. štev., v 13. taktu, ker ni logično utemeljen h v sopr. proti e v altu (dvakrat). Tehnično pretežko in za mlada grla nemožne se mi zdijo fraze v altu 15. štev. Pesem teče »živabno«, alti ne bodo nikakor zmogli čisto šestnajstink, še prav posebno ne v hromatičnih frazah.

Popolnoma nevarno zbirki naj opozorim na napako, ki sem jo omenil menda že v svoji zadnji oceni prvih zbirk. Nekateri naši skladatelji pišejo narodne pesmi v popolnoma napačnih taktih. Pa ne vem, kaj je temu vzrok: ali površnost, ali pomanjkanje ritmičnega čuta, ali oboje. Tako je v tej zbirki s številko 6 v Adamičevi harmonizaciji. $\frac{3}{4}$ takt je bistveno nekaj drugega kot $\frac{6}{8}$. Včasih je morda res težko določiti na prvi mah pravo mero, ker je morda v besedah poudar premaknjen v eni ali drugi vrstici.

Ta pesem je pa v tej melodiji brez dvoma mogoča samo v $\frac{3}{8}$ taktu. Na prvi pogled vem, da je poudar zloga »pti-« čisto drugačen kot zloga »pri-«, »te« gotovo drugačen kot »lo« itd. itd. Če hočem, da pazijo učenci na takt in si vzgajajo ritmičen čut, potem jih vodim s takimi stvarmi na napačna pota. Doslednost me sili, da stojim potem v 7., 14. in zadnjem taktu, ki tvorijo potem poln takt $\frac{3}{8}$, četrtnina s piko zvezana s četrtniko. Prav tako je nemogoče pravilno ritmizirati 10. številko v štiridobnem taktu, če nočem pri tem položiti besedila na Prokrustovo posteljo. Pesem je šolski zgled za dvodobni (alla breve) takt. Utemeljitev najdeš lahko v »Pevcu«, letnik V., str. 34 in sl. Tudi številka 14 je dvodobna, ne štiridobna. O številki 9 sumim, da je tridobno merjena, ne petdobno. Odkar smo obrnili svoj pogled bolj proti jugu, vse preveč silimo v peterodobno ritmiko. Dokazov ne manjka. To je pa vse preveč umetničenje kot resnična potreba. To mero v številki 9 imam v zapiskih tridobno, dognati bi mogli njeno pravilnost v peterodobni meri le, če

bi vedeli, kje je bila zapisana. Če je tudi ta iz Kokošarjeve zbirke, potem naj pripomnim željo, da bi bilo dobro, prav in potrebno, da bi njegove originalne zapiske neizpremenjene nekje natisnili, da bi mogli izrabljati te zaklade in izrabljanje tudi nadzirati. Ali se ne bi dalo doseči to po »Pevcu«, po »Zborih« ali »Cerkvenem Glasbeniku«?

Sklepno naj podčrtam še prav posebno požrtvovalnost in pogum g. Preglja, ki izdaja zbirke v lastni založbi, da služi stvari. To mu gotovo ne donaja gmotnih koristi, temveč občutne žrtve. Zato s to pripombo zbirko še posebno priporočam. B.

Josip Pavčič: Lenka (Mešan zbor s klavirjem.) Založilo Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Nadvse mična in prijetna stvarca, ki bo v izvajanju zahtevala stroge ritmične preciznosti tako od pevcev kot tudi od klavirskega spremljevalca. Zbori, sežite po njej! D.

O cenno o zbirki S. M. Alkok Ekel: »Pridite molimo« — bomo priobčili — radi pomanjkanja prostora prihodnjič.

IZ GLASBENIH LISTOV

Cerkveni glasbenik št. 7. in 8. Na čelu je podrobno poročilo o slavnosti društvene 50-letnice. Na str. 132. se je vrinila napaka v pozdravu prof. Bajuka. Ta ni pozdravil v imenu »Ljubljane«, ker ni imel za to nobenega mandata, pač pa je pozdravil v imenu Društva učiteljev glasbe, kojemu predseduje od ustanovitve: Za tem poročilom sledi dr. Kimovec govor »o slov. cecilijanstvu«, ki ga je govoril na slavnostnem občnem zboru Cec. društva. Za tem Lavtižarjevi spomini, ki gredo 50 let nazaj v dobo, ko se je rodilo Cecil. društvo. Taki spomini so neizmerne važnosti. Marsikaj bi bilo pozneje nemogoče ugotoviti, ker ni vsega zapisanega, ali pa je raztreseno in bi stalo veliko truda, če bi hotel kdo to zbrati. Prav bi bilo, če bi vsi starejši možje, ki so stali v stiku z našo glasbo (svetno in cerkveno) izročili javnosti svoje spomine. Aljaž jih je še pravočasno spisal, kaj bi nam bil vedel povedati umrli Foerster! Kaj Gerbič i. dr. Naloga uredništva bi bila, poskrbeti za to. Dr. Mantuani nadaljuje članek o Palestrini. St. Premrl je pa priobčil seznam skladateljev, ki so se vzgojili v orglarski šoli; spisu je pridejanih šest slik skladateljev. V ostalem pa sledi več poročil, oglasov (ocen), dopisov in raznih glasbenih vestí. — V prilogi sta Mlinar - Cigaletovi: »Po povzdigovanju« in »Nebeški kori« za meš. zbor in orgle in dr. Kimovec: »Srce Kraljevo« za meš. zbor.

Cecilija št. 5. Dr. A. Goglia: Hrvatski glasbeni zavod v Zagrebu. Dr. J. Mantuani: Fr. Ks. Križman, izdelovalec orgel. I. Mladinec: Jugosl. pjevačka društva u Americi. Franjo Dugan: Češka uskrnsna pjesma u rukopisu iz Žiča. O. dr. B. Sokol: Peter Wagner: Germanisches und Romanisches im

frühmittelalterlichen Kirchengesang. VI. D.: Bilješke iz engleskoga muzikalnog života. J. Kokot: Moje uspomene na cecilijanski Paris. O. Anzelmo Canjuga: Glasbeni pabirci iz Varaždina. — Glasbena priloga: R. Taclik: Prikazanje za blagdan sv. Cirila i Metodija. M. Zeleznik: O prečistal Fr. Dugan: Zdravo tielo Isusovo. E. Glibotič: Isuse mili.

Glede »lekcije«, ki nam jo v zadnji številki daje uredništvo »Cecilije«, odgovarjamo, da nam zaenkrat obseg našega lista pri najboljši volji ne pripušča, da bi obširneje poročali o posameznih revijah. Mi hočemo le ponovno opozarjati na posebnost lista, ker prinaša točnejše referate »Cerkveni Glasbenik«, ki je pri nas številneje razširjen kot »Pevce«. Če smo zapisali: »Sv. Cecilija stopa v obliki in vsebini na višino svetovnega lista« — pa nismo hoteli tudi ne od daleč namigavati, da bi »sadržaj tih članaka — ne bil — savremen i zanimljiv«. Razmotrivati in poudarjati, koliko »Pevcev« obsega (po obsegu) »Sv. Cecilija«, se pa nam zdi neplodno in tudi ne okusno. »Clara pacta, boni amici«.

Jugosl. muzičar, št. 8. Med drugimi članki je zanimiv članek (Šidakov): Kako vpliva poklic muzičarja na njegovo zdravje. Zlatko Grgošević pa je načel vprašanje sodobne glasbene pedagogije in je koncem sestavka postavil 13 vprašanj, ki naj bi se vrog njih sukala najprej omenjena snov. Vprašanja ne segajo samo v delokrog učitelja glasbe, temveč se dotikajo tudi pevovalov in godbenikov sploh. Naj bi o njih marsikdo razmišljal in svoje zaključke zaupal javnosti. Izkresale bi se misli in ostalo bi nekaj jekla! P. X. Pauer razpravlja o muziki i arhitektonskih stilih, Zeillinger pa o

glasbi v kinih. Temu vprašanju bodo primerni činitelji morali posvetiti več pažnje; k temu sili dejstvo, da kino od dne do dne tako napreduje in vabi »množice«, da ne bo glasbenim krogom smelo biti vseeno, kdo igra in kaj igra v kinu.

Štev. 9. je prinesla med drugimi članki poziv A. Severja: Začnimo vendar! Nekaj misli in migljajev pred nastopom poti na znanstveno raziskovanje slovenske narodne pesmi.) Takih pozivov je izzvenelo že več v slov. svet, a odmev se je izgubil. »Pevec« je prvi korak storil svojčas, ko je prinesel zbrano bibliografsko snov narodne pesmi. V prihodnji številki bo načel vprašanje o meri v slovenski narodni pesmi. Zdi se mi pa, da je uspešno in plodonosno znanstveno sistematično delo nemogoče ali vsaj zelo težko, če ne najde popolne opore na našem najvišjem glasbenem zavodu. Tam ali na univerzi bi se moralo sezidati ognjišče. Nekdo bi se moral za to temeljito pripraviti. Sicer bodo padali od časa do časa le drobci.

Glazbeni vjestnik štev. 7. in 8. ima na naslovnih strani dobro sliko rektorja zagrebške muz. akademije Frana Lhotko, na drugi strani pa njegov kratek življenjepis. V drugem članku kratko popisuje nastop zagrebškega najboljšega zbora »Kolo« v Frankfurtu, ki je ponesel prvič originalno hrvaško pesem pred svetovni glasbeni sod in žel tam take uspehe, da so pisali vsi najrazličnejši kritiki tujih (nem., franc., angl., norv., švic.) listov samo v presežni stopnji o tem nastopu. Mi se tega uspeha veselimo iz dveh vzrokov: bratje Hrvati so nam najbližji in najsorodnejši narod. Naša pesem nima izlepa večjega sorodstva kot na Hrvaškem. Veseli pa smo tega uspeha z našega slovenskega stališča. Skladatelja dr. Širolo je božalo v prvi mladosti naše belokranjsko sonce; pevovodja, ki je oživel umetnino, je Slovenec Srečko Kumar; solisti, stebri in oratoriju, so bili Slovenci: Betetto, Križaj in Banovec. Zal, da štejejo vsi ti pred svetom le med Hrvati in ni nikjer niti besedice bilo čitati o Slovencih. Ideálnih delavcev pa to ne moti. »Kolu« prisrčno čestitamo na izrednem uspehu in mu želimo enakih uspehov tudi pri ponovnih poletih med svet. Fr. M. Dugan razpravlja o elementih v zborni muziki. Članek je zelo poučen, četudi tvori le nekak osnutek članka. Naši skladatelji bi se morali ozirati na vse tu navedene osnove, pa bi naši zbori rajši segali po novih pesmih. P. dr. Markovac je načel vprašanje o nar. pesmi, o njenem izvoru. O naši pesmi pravi, da se je razvila popolnoma tako kot nemška alpska. Zgledov še ni v tej številki; obljubljeni so za naslednjo. Ko bo sestavek završen, bomo mogli o njem več napisati. Društvena poročila obsegajo celih šest strani. V tem oziru bi treba postaviti njih društva za zgled našim, ki nočejo in nočejo razumeti te potrebe in ne izprevideti dobre strani poročil. Opozarjam na izvršten članek v lanskem »Pevecu«: Čemu poročila.

V 9. številki je na čelu slika predsednika hrv. pevske zveze Nikole Fallerja, čigar kratek življenjepis je na drugi strani. Zdi se mi, da je ta misel kratkih, preglednih spisov skladateljev zelo važna. Na ta način si naberejo naročniki primerno galerijo slik znanih skladateljev in nekaj leksikon njihovih življenjepisov. »Pevec« je svojčas šel malo globlje: prinašal je podrobna, izčrpna poročila z navedbo glasbenih del in strokovno oceno.

Za »Kolum« je šla na mednarodni glasbeni praznik v Frankfurt »Zora« iz Karlova in dosegla v dveh koncertih izvrstne uspehe. Hrvati razumejo pomen takih nastopov, imajo smisla za žrtve: prispevala je sama, dobila je podporo od mesta samega in od nekaterih karloških meščanov. Kdaj bomo mogli poročati o takih uspehih slovenske pesmi? Kdo bi šel, kdo bo prispeval? Kje so naši elitni zbori, kje naši mecenii!

Dr. P. Markova je napisal članek o vzrokih padanja pri petju. V nadaljevanju bo navedel sredstvo, kako temu od pomoči. Vprašanje je važno in nujno. Zdi se mi poleg vseh naštetih vzrokov za nas najvažnejši ta, da se vrše vaje vedno in povsod sklavčno le z instrumentom. Zbor, ki vežba brez instrumenta, ne bo nikdar redno padal, ker bo izravnal vse napake sam od sebe pri vaji. Meni se zdi od več vse drugo modrovanje. Kar se poje z instrumentom, naj se z instrumentom vadi, kar se poje pa brez spremljave, se mora vaditi na vsak način brez instrumenta. Poročila obsegajo tudi v tej številki pet strani — dokaz, da društva čutijo res s centralo in se zavedajo svojih dolžnosti.

»Zbori«, štev. 7-8. Na čelu zvezka so tri pesmi, namenjene našim skladateljem, za tem pa končan članek dr. Mantuanija o jugoslovanski glasbi. G. pisatelju moramo biti hvaležni, da je svoje bogato znanje, ki ga ima med nami tako podrobno brez dvoma on edini zbranega, razprostrl pred nami v pisani (tiskani) besedi vsaj v osnutkih. Sam pripomni pod črto, da je to samo »nepopolna skica«. Je pa v resnici malo več, ker je večkrat pripomnjena kubična ocena, oziroma pomen in veljavnost posameznih glasbenikov. Kdor bo črpal iz tega sestavka, bo utegnil dobiti pomanjkljiv pregled z ozirom na pomen posameznikov na naš glasbeni pokret. Pogrešam v spisu »Pevske zvezec«, ki je zastavila krepko pred 7 leti in dela gotovo nad vse požrtvovalno po vsem Slovenskem, ima v svojem okrilju 130 zborov, izdaja z vsega ozira vrednimi žrtvami »Pevec«, prireja poučne glasbene tečaje itd. Pa nje ni nikjer omenjene, dasi je v članku omenjen tudi kakšen društveni pevec ali društveni funkcionar, četudi ni sicer glasbenik. Ta pogrešek se nam zdi za to večji, ker nosi članek podpis našega prvega zgodovinarja, ki vidi vsakdo upravičeno v njem onega moža, ki mu pristoji prvemu pravica kritike in opredelitve naše glasbene povesti. Zdi se mi tudi preveč obzirnosti, ki zamolči pri ženskah

rojstno leto. Ali to ni morda namenoma izostalo v zadnji številki?

Za tem člankom sledi poslovilo, ki ga je govoril dr. Širola o priliki odkritja spominske plošče hrvaškemu skladatelju Vilku Novaku.

Med življenjepisi skladateljev sta orisana dr. Širola in dr. Ant. Dolinar. Sledi več poročil o pevskih društvih, glasbenih listih in glasbenem življenju sploh.

V prilogi je Pavčičeva »Na Krki« za moški zbor, ki jej ne manjka tehničnih težkoč, zlasti v intonaciji; zmogli jo bodo samo boljši in najboljši zbori. Kdor se je bo pa s pridom lotil, bo imel trud plačan.

Dr. Širola, ki je stopil med sotrudnike »Zborov«, je prispeval za to številko efekten mešani zbor »Vi umirate«, ki se ziblje mestoma v šestroglasnem stavku (sporedne

melodije troglasja). Pevci bodo imeli dovolj truda, da bodo premagali lepo višino, zlasti še, ker je pesem harmonsko zelo pestra.

Mirkovega peteroglasnega zbora »Zvezde uglašajo« se bodo s pridom lotili boljši zbori, ki razpolagajo z nehkimi, šolanimi pevci in pevkami. Zadnja v prilogi je dr. Dolinarjeva »Mavrica« za peteroglasni mešani zbor. Pesem je pisana zmerno, glasovi se gibljejo v zmernih obsegih, v sredji ne bo nikjer praznine, zato bo lepo zvenela. Kanonske imitacije bodo kaj gladko sekale. Loti naj se je vsak zbor, ki mu ne manjka dobre volje. Napaka je v 3. vrsti, kjer manjka označba 2. glasu v viol. ključu. Napačno je postavljen basovski ključ v 1. in 2. vrsti na 2. strani, kjer mora stati še violinski, manjka pa basovski v prednjem taktu 2. vrste. B

RAZNE VESTI

Viktor Steska: Slovenska umetnost (I. del). Slikarstvo. Založila Družba sv. Mohorja. Str. 432 z 72 slikami. Cena broš. za ude 30 Din, za neude 40 Din, vez. za ude 39 Din, za neude 52 Din. — Vestnik Prosvetne zveze poroča o knjigi: Še pred nekoliko leti si se težko spoznaval v slovenskem slikarstvu. Zbornik umetnostno zgodovinskega društva pa je že marsikatero nejasnost pregnal. Sedaj pa je izdala Mohor-

jeva družba knjigo, ki bo vsem ljubiteljem domače umetnosti dobrodošla. Pisatelj je nabiral snov nad 30 let. Itd. Knjiga je prvo delo te vrste. Najtopleje priporočamo!

Umrli je na Dunaju 23. septembra 1927 ga. Leopoldina Čerin, roj. Bursch, soproga višjega vojnega kapelnika v Ljubljani dr. Jos. Čerina. Iskreno sožalje!

Uredništvo »Pevca« posreduje nakup dobro ohranjenega klavirja.

Celotna godba dravske divizije v l. 1920 z višjim kapelnikom dr. Jos. Čerinom.

Izdajatelj: Pevska zveza (Blaž Poznič) v Ljubljani. — Urednik: Dr. A. Dolinar v Ljubljani.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.